

černá
rusalka

román

martin
müller

Černá rusalka

Vyšlo také v tištěné verzi

**Pa
se
ka**

Martin Müller

Černá rusalka – e-kniha

Copyright © Paseka, 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

**Pa
se
ka**

černá rusalka

černá

rusalka

martin

müller

ČERNÁ RUSALKA

Copyright © Martin Müller, 2022

ISBN tištěné knihy: 978-80-7637-275-7

ISBN ePUB: 978-80-7637-345-7

ISBN MOBI (Kindle): 978-80-7637-347-1

ISBN PDF: 978-80-7637-346-4

část 1.

těžký víkend poručíka šturce

I.

Vždycky to chtěl vyzkoušet. Už od té doby, co mu ten zázrak poprvé ukázali. Zavřel jedno oko, zalovil v kapse a přiložil si malý, černý a velmi lesklý předmět před druhé, kterým pak pohlédl přímo do ostrého lednového slunce. Nic. Není divu, že v tom ještě před sto lety skladovali léky.

„Neprojde tím světlo, můžeš s tím hodit o zem, a nic se tomu nestane.“

Tehdy mu na to řekl, že to samé umí beton nebo železo.

„Beton nebo železo nevypadají jako drahokam vyřezaný z meteoritu.“

Žvanit, to on uměl, ušklíbl se poručík Gabriel Šturc při vzpomínce na svého přítele Františka Hejnu. Žvanit, oblbovat, stavět ze slov celé vesmíry. Šturcovi to nechybělo, ačkoli ho Hejnova smrt pořád trochu mrzela. Jenže co mohl v takové situaci dělat jiného, uklidňoval se, zatímco mu nad hlavou kroužily vrány.

Černá soška ho nepřestávala fascinovat. Žena s unaveným výrazem v rozevlátém plášti. Z jedné strany celkem běžný dekorativní výjev. Když ji ale člověk otočil, pochopil pravou podstatu umělcova záměru. Na druhé straně se jí totiž plášť vzdaloval od těla natolik, že bylo vidět pod něj. Žena byla nahá. Neměla pod pláštěm nic, jen odhalená žebra.

Nějaký skrytý vzkaz? Ale pro koho? Pro něj? Nebo snad pro...

Sklopil zrak.

Prošel, stálo vyryto na šedivém hraničním kameni, který se mu smál do tváře jako věčná připomínka jeho vlastní neschopnosti, zatímco se opuštěným horským průsmykem

jako had ve vysoké trávě plazilo ticho, pomaličku ho obkru-
žovalo a utahovalo mu kolem krku smyčku až k naprosté
nesnesitelnosti.

Drsný povrch s rozšklebeným nápisem měl jediný účel,
ponížit ho. Hejna tady seděl a tesal a tesal, i když věděl, že ho
každou chvíli může odhalit hlídka a rozstřílet ho na cucky
jako už tolik jiných. Věděl to nejlíp, býval jedním z nich. To
odhodlání. Ta chuť nechat mu tady tohle jedno slovo, kterým
bylo řečeno vše. Tiché a nenápadné. Ale když na něj člověk
pohlédl, začalo křičet.

Všechno se mu to v poslední době vracelo. Pomalu to za-
čínalo dávat smysl. Jako když člověk vstoupí po desetiletích
na starou půdu utopenou v pološeru a v krabici najde něco
opravdu hodně starého. Z jiné doby. Nabité vzpomínkami.
Takové věci mají kouzelnou moc odemykat dávno zatlučené
komory paměti.

Viděl starého hraběte v otrhaných věžeňských hadrech,
kterému svit měsíce naporcovaný kovovým mřížovím v okně
řezal vyhublé rysy tváře do zrudné dřevěné masky. Znal ho
jen z vyprávění, ale takhle si ho představoval. Slyšel cvaknutí
pojistky staré hraničářské pistole v potemnělé chodbě důstoj-
nických ubikací. Cítil pach vzrušeného potu. A na prstech ho
hladil chladný povrch černého skla. Toho ďábelského vyná-
lezu, který požívá světlo i lidské životy.

Co má zůstat skryto, nechť je zataveno do hyalitu.

Každý si zaslouží druhou šanci. Tys jí pohrdl. Já si teď jdu
pro tu svou. Ledabyly kopl do kamene a povytáhl si límec
tmavě hnědého důstojnického kabátu vysoko ke krku. Do hor
se naplno opřela zima.

Temné nebe dostalo barvu letitého plechu plného zaschlých a navždy zapečených seškvařenin. Hluboce nasál vzduch. Přijde sníh. Hodně sněhu. Už brzy. Vítr slábl a z mraků začaly padat první dešťové kapky, které mrazily na tváři. Nedalo se dělat nic jiného než vyrazit kupředu překážkám navzdory. Jako už tolikrát.

Jeho chůze měla energii vichru fičícího průsmykem a každý krok byl přesně odměřený podle spolehlivého vnitřního metronomu. Medvěd, který se rozhodl chodit po dvou. Vzpřímený, masivní, neústupný.

Zase jednou se cítil, že mu patří svět. Tady to znal, bylo to jeho teritorium. Věděl, jak funguje, a měl ho pod kontrolou. Odráželo se to i v jeho chůzi. Režim se už dávno zhroutil, staré pořádky padaly a hranice propouštěly dovnitř i ven lecjaké živly. Ale tady?

Tady byly věci ještě při starém.

Zastavil se. Zaskočilo ho, že si není jistý, jestli je ještě v Československu, nebo už za rakouskou hranicí. Stačí chvilka a člověk ztratí směr. Někde tady určitě zůstaly miny. Ty, co sem nakladli pohraničníci před válkou, i ty, co sem později kladl on. Jistě, měli by je asi odstranit. Ale kdo může vědět, jestli nebudou ještě někdy zapotřebí?

Stačí jednou špatně našlápnout.

Raději sestoupil z pole na rozbitou asfaltku, po které dávno nikdo nejezdil. Nikam totiž nevedla. Tedy alespoň pro ty, kteří to tady neznali.

Podhorská krajina mu k tomu sborově mlčela jako zbavená života a zvlněné hřebeny Novohradských hor souřadily každý jeho čin. Kolem dokola jen neskutečně dlouhé, opuštěné lány zmrzlé půdy, připomínající vnitřek mozolnaté dlaně starého voraře. Nehostinné lesy plné zarostlých základů dávno zbouraných budov a zapomenutých hrobů.

Životy, na které historie zapomněla.

Zimy v českých horách jsou obzvláště depresivní. Jen chlad, šepot lesů a vzpomínky. Žádné dramatické horské štíty na obzoru jako v Alpách, valící se laviny ani burácivé sněžné vánice, pod kterými se bortí střechy. Ne, tady člověka čeká jen tiché umírání bez konce.

Zbytky hraniční linie se táhly, kam až oko dohlédlo. Sem tam opuštěný pahýl kůlu s rozmotaným klubkem ostnatého drátu. Vyvrácené cedule s nápisy „Pozor! Zakázané pásmo. Vstup zakázán“. Opuštěná dřevěná branka ležící na zemi jako opilec, který ztratil vůli dojít domů. Od ní vedoucí cestička přes hory dál do Rakouska.

Za ohbím horizontu člověk tušil první germánské dědiny. Tak úhledné, až se z toho zvedal žaludek. Vůni pečeného masa a švestkových koláčů. Řinčivou němčinu, trhající uši. Bílé stěny domů.

Nepřítele.

Táta mu kdysi popisoval, jak se ve zdejších lesích během posledních dnů války schovávali werwolfové a zbytky fanatických milicí Volkssturmu. V jeho vyprávění se měnily v krvelačné bestie, které vyřezávaly ženám plody z těla a před jejich očima jim rozbíjely lebky o kmeny stromů. Položili vrazi, kteří zapalovali domy a kostely, sypali jed do studní a usekávali lidem končetiny z čiré radosti z toho, že něco takového můžou udělat.

Krajina kolem něj byla prosáklá minulostí. Prošel kolem jámy v zemi, která tady zbyla po výbuchu miny a kvůli níž tehdy půl roty vyjelo hledat narušitele. Nakonec zjistili, že to byla zbloudilá srnka. Kuchař z ní připravil večeři.

Rokle na okraji lesa, odkud na ně stříleli ti dva chlápci z podomácku vyrobených pušek.

A kousek dál ta lesní cesta, kde našli ukradený vojenský džíp. Michal seděl za volantem s větví vraženou do žeber. Martin ležel pod skalkou, do které nabourali, když jim na zledovatělé hlíně a jehličí podklouzla kola. Amatérská chyba. Byli

mladí. Pořád myslel na to, jak tam ten kluk ležel s otevřenou lebkou a obnaženým mozkem.

Něco takového viděl poprvé v životě. A pak ještě mockrát.

Bude mu lépe, až se odsud konečně dostane. Příliš mnoho vzpomínek, které se nedají ovládat.

Obešel rokli a dostal se na úzkou, téměř nepoužívanou cestičku lemovanou alejí vysokých jedlí, sevřených z obou stran opuštěnými polnostmi, za nimiž stála opona neprostupných lesů.

Celý život jako by měl někoho za zády. Stromy v dálce byly tak malé, že připomínaly nastoupenou rotu na buzerplacu. Člověk by se mezi nimi snadno skryl. A mohl ho z dálky nerušeně sledovat. Bezděčně sjel rukou ke služební pistoli v pouzdru za pasem. Jediná věc, které doopravdy věřil. Paranoia, nebo instinkt? Tak jako tak díky tomu celé ty roky přežil. A přežije i tohle divadlo.

Pohlédl nad sebe, větve staré jedle se nad ním rozprostíraly jako pavučina. Jedna byla nalomená.

František Mazal, nejmladší ze tří bratrů. Dva prošli službou bez problémů, ale mladého si mazáci podali a on s tím nic neudělal. Myslel si, že mu to prospěje. Udělá to z něho chlapa. To si tehdy říkal. Tím se omlouval. Nebyl to dobrý rok. Hodně průníků, hodně zastřelených. Hodně sebevražd.

Odsud ho pak sundávali. Jako pytel masa. Byl lehký, větve se nalomila a smyčka mu nezlomila vaz, ale vydržela dost dlouho na to, aby ho provaz uškrtil.

Ten kus dřeva ho dráždil. Pocítil strašlivou touhu servat ho ze stromu se stejnou vervou, s jakou ze zadržovaných servávali hadry, aby našli skryté zbraně. Servat ho a spálit, aby mu nepřipomínal věci, na něž by raději zapomněl.

Pokusil se na strom vylézt, ale dvakrát mu sjela noha. Kůra byla hladká a pokrytá přimrzlou ranní jinovatkou. Oprášil si kabát a rozhlédl se. Na okamžik si připadal jako pitomec.

Možná by tu větev mohl ustřelit. Ne. Poslední, co teď potřebuje, je poutat na sebe pozornost.

„No tak,“ zašeptal si tiše a ta slova unikla na obláčku páry k nebi, kde nikdo neposlouchal.

Z dálky se ozvala čtyři krátká prásknutí, jako když se lámou kosti v prázdné místnosti. Otočil hlavu po větru, na kterém sem přiletěly, a ten mu vlepil osvěžující facku. Připlácl si důstojnickou čapku na hlavu a rozevřel oči. Teď už tady střílí jen myslivci, pomyslel si a lačně nasál chladný vzduch. Tedy alespoň v to doufal.

Dobry kilometr před ním se tyčila osamělá strážní věž. Vedle ní stálo černé BMW. Jako kaňka tuše na bílém papíru. Pokýval hlavou. Nemohlo být pochyb. Těmito vozy jezdil dnes opravdu málokdo. V pomalém rytmu od něj stoupaly obláčky cigaretového kouře.

„Plukovníku,“ řekl Šturc, když byl na doslech figuře v tlustém zeleném kabátu a ušance. Karel Sivý se k němu otočil a z úst mu unikl zbytek kouře jako němý pozdrav. Beze slova kývl a potáhl do sebe další dávku dehtu a nikotinu.

„Pořád?“ řekl Šturc a pokynul směrem k cigaretě, která Sivému visela ze rtů.

„Pořád.“

Potřásli si rukama a Šturc poklepal prstem na kapotu luxusního vozu.

„Koukám, že se nedržíš zpátky ani teď.“

„Můžou mi víš co. Poctivě jsem si na to našetřil.“

„Takhle to oni nevidí.“

„To je mi u prdele.“

Šturc se na starého vojáka usmál.

„Tak pojďme nahoru.“

Vystoupali po kovových schodech do kabiny, kde zůstaly jen kovové lavice a skříňka opřená o jeden z nosných trámů. Naklonil se přes ochoz a vyhlédl do krajiny. Viděl odsud do všech směrů. V dálce se topily obrysy budov okresního města. Někde za nimi Praha, odsud tak vzdálená jako cizí stát, jako nějaká bájná lokace. Věděl, že spousta místních horalů tam nikdy nebyla. Nemuseli ani věřit, že existuje. Mohlo to být jenom nějaké spiknutí.

Sivý si chrchlavě odkašlal a plivl přes okraj kouřem zanesený hlen. Pak z něj vyšel táhlý, téměř bolestivý zvuk.

„Sem, Gabrieli. Sem bych se už nikdy nevrátil. To bych šel radši sedět.“

„Hodně jsme toho zažili.“

„To jo. Hodně sraček.“

Věděl, že nemá smysl odpovídat. Sivý si zapálil další cigaretu a otočil se k němu čelem.

„Je to země nájezdníků a vandalů. Nikdo tady nemá k ničemu vztah. Až odsud konečně vypadneš, tak ti to taky dojde. Ani my jsme tomu kdovíjak nepomohli.“

„Neměli jsme na výběr, ne?“

„Já nevím. Snažím se na to teď nemyslet. Co bylo, bylo. Musíme se dívat dopředu.“

„Proto tu jsme, ne?“

Sivý se usmál a vyfoukl kouř.

„S tebou si člověk nepokecá. To mám na tobě rád. Žádný srání, rovnou k věci.“

Další tahy, další obláčky. Pozoroval u něj jisté otálení. Pochybnosti. Závan slabosti.

„Viděl jsem Janu.“

Šturc ztuhl.

„Bydlí ve městě. Kousek ode mě. Musel jsem se odstěhovat z baráku, přiklepli ho těm šmejdům, kterým jsme ho v sedmdesátých letech sebrali. Novináři posraní,“ odplivl si Sivý.

„Kdy... kdys ji viděl?“

Ledabyly pohodil hlavou.

„Tak týden, dva zpátky. Ji a ty její caparty.“

„Caparty?“ zeptal se Šturm a hrdlo se mu stáhlo.

„Jo. Má děti, Gabrieli. Konečně je má.“

Slova visela ve vzduchu jako žiletky, připravené každým okamžikem říznout.

Má děti.

Mlčeli a krajina mlčela s nimi. Šturm se nervózně ošil. Věděl, jak pohraniční podhůří na lidi působí, co v nich vyvolává. Strachy, úzkosti a dávné křivdy zde ožívají a rejdí prostorem jako hluční démoni. Za takových dnů, kdy je obloha zatažená a v krajině ticho, vám nedají spát ani svobodně přemýšlet. Myslel si, že je vůči tomu imunní. Další klam.

„Měl jsem svoje kluky. Tady na rotě. Kolik mi jich tady prošlo. To mi stačilo.“

Vlastně to Sivému ani říct nechtěl. Prostě to z něj vypadlo.

„To není úplně to samý.“

„Pro mě bylo. A teď mi je sebrali.“

Sivý nic neříkal a Šturmovi došlo, že nejspíš zní ublíženě a plačtivě.

„A co ta tvoje agentka? Ta by nechtěla?“

Musel se ovládnout. Nasadil chladný, odměřený tón.

„Ta už má vlastních dost. A není to... není to žádná agentka. Je v ozbrojených složkách.“

Sivý se rozchechtal a zakroužil cigaretou ve vzduchu jako s kouzelnou hůlkou.

„V ozbrojených složkách. No dobře, Gabrieli. Říkej si tomu, jak chceš. To se ti ale musí nechat. Ty si prostě umíš zařídit krytí.“

„Tohle není krytí,“ odsekl Šturm.

„Ale no tak.“

Šturm se zamračil. Nechtěl si přiznat, že ho Sivý prokouknul.

„Tak samozřejmě že to není na škodu,“ připustil po chvíli.

„To si piš, že ne. Lokální disidentka, místopředsedkyně lustráční komise. To máš pravdu, že to není na škodu. Jak to bere ona, že se slejzá s nepřitelem? Nedělají jí kvůli tomu peklo?“

„Nikdo o tom neví.“

„Tak ještě líp,“ řekl Sivý a naklonil se blíž k němu, „jak to bere její starej?“

„Toho to nezajímá. Už spolu skoro nežijou. Ona je pořád v tahu, ve městě. A když přijede sem...“

„... tak má tebe,“ dodal Sivý, rozchechtal se a poplácal ho po rameni.

„Není to žádný... podívej, scházíme se takhle s Lindou už skoro rok. Někdy mi přijde, že jsme manželé. Meierovi je to jedno. Nestará se.“

„Možná jenom čeká na příležitost.“

„To je kravina. Neznáš ho. Já jo. Sloužil jsem pod ním pět let. Už tehdy byl neškodný. A teď?“

Šturc si odfrkl a mávl rukou.

„Není šukání to poslední, co nám zbylo?“ řekl Sivý po chvíli ticha. „Sex je moc, Gabrieli.“

Šturc zvedl překvapeně hlavu. Jeho slova zněla smutně, rezignovaně.

„Co tím myslíš?“

„Ále. Nech to bejt,“ odpověděl plukovník a potáhl z cigarety.

„A co Rút?“

„Co jako?“ štěkl po něm Šturc, kterému konverzace začínala být nepříjemná.

„Myslíš na ni někdy?“

„Nech to být.“

„Ta byla osudová, ne? Tak jako... fatálně,“ dodal Sivý neobratně a Šturce při tom bolestně napadlo, že Hejna by takhle blbě své myšlenky nikdy neformuloval. Ale co mohl dělat. Sivý byl poslední, kdo mu zbyl.

Přesto v něm bobtnala nenávist.

„Říkám ti, nech to být.“

„No jo, klídek. Vzpomínky, znáš to. Nikdys mi o ní nic moc neřekl. Ale cítil jsem to z tebe.“

Šturc v tom ale slyšel něco jiného. Už dobrých pět minut tady stáli a bezcílně tlachali o nesmyslech. Náhle si uvědomil, že se Sivý něčemu vyhýbá. Kličkuje před ním jako zajíc při honu.

„Kdy se budu moct vrátit, Karle? Nemůžu do konce života přežívat z armádních konzerv na opuštěné rotě. Nemám kam jít. Nemám žádný cíl. Asi jsi za mnou nepřišel jen tak, ne? Pohnulo se to nějak?“

Sivý pokýval hlavou a dvakrát potáhl a vyfoukl kouř, než mu odpověděl.

„Zjistil jsem, kam ty složky odvezli. Teď dělám všechno pro to, abych je získal a zničil.“

„Kdo je odvezl?“

„Nějací studenti. To bude hračka. Děcka. Co si vůbec myslíš.“

„Jak se k nim proboha dostali?“

Sivý zavrtěl hlavou. Šturcova naivita ho málem pohoršovala.

„Všichni práskaj do bot, Gabrieli. Každý druhý tě podrazí, prodá svoje kamarády za čisté osvědčení nebo nějaký podobný výhody. Začali jsme to likvidovat ještě před revolucí, ale spousta těch skladů je na místech, co by tě v životě nenapadly. O některých z nich ví jen hodně málo lidí. A ti když to položí, tak se k tomu pak dostane leckdo. Kleště na kovové zámky se prodávají na každém rohu.“

„Skvělý,“ zašeptal Šturc.

„Všude teď narážím na cucáky, kteří chtějí udělat kariéru a zavádět nové pořádky. Nebo různé sráče, co jsme vyhodili v osmašedesátém, kteří si najednou vzpomněli, že by nám do toho chtěli kecat. Prý pryč s lidma, jako jsme my. S prominenty

režimu, estébáky. Hovno!“ vyprskl Sivý, až sebou Šturc trhnul. „Nejde jim o žádné vyšší dobro. Jenom chtějí k moci. Jedna garda vyštípe druhou. A to se nesmí stát, Gabrieli. Jinak na nás vyplavou... různé věci.“

Šturc jenom pokýval hlavou a čekal, co dalšího ze Sivého vypadne.

„Ale jak říkám. Už na tom dělám. Oba budem brzo zase ve službě. Oficiálně. Jako za starých časů. Hele, třeba si tě vezmu pod sebe. Kdo myslíš, že jim bude budovat ty nové struktury, tajné služby a celý ten cirkus okolo? Disidenti? To určitě.“

„To je hezký, ale potřebuju nějaký odhad.“

Sivý neodpovídal, hypnotizoval pohledem hořící konec cigarety. Záblesk plamene v ledovém království. Vločky padaly kolem ochozů strážní věže, ale dovnitř se žádná neodvážila. Ještě abychom se tak ztratili ve vánici, pomyslel si Šturc. Jako bychom už tak nebyli dost ztraceni.

„Dozvíš se to včas. Ale řekni mi. Postaral ses o ten váš archiv?“

„Dělám na tom, jak ty říkáš.“

Sivý na něj překvapeně pohlédl.

„No počkej, co tím myslíš? Ty to ještě nemáš?“

„Nemůžu tady zapálit hranici, někdo by si toho všiml. Jsem rád, že o tom nikdo neví. Pálím to postupně, složku po složce.“

„Ale kde?“

„U sebe v kanceláři. V kamnech. Za plotem mám takovou jámu, kam sypu popel.“

„A jak jsi daleko?“

Šturc se pousmál křivě, jako špatně ukrojený krajíc chleba.

„To se včas dozvíš.“

„Ale no tak.“

„Co ti mám říct? Nepočítám to. Sedím tam a každý den spálím několik týdnů nebo měsíců svého života. Některý ty věci si znovu pročítám.“

„Na to se vyser, kamaráde. Vždyť nám jde o život. Musíš s tím pohnout. Nějak si to zaříd.“

„Proč?“

„Prostě... to není dobrý takhle protahovat.“

Šturc si teď byl naprosto jistý, že před ním Sivý něco tají.

„Kolik mám času?“

„Nevím. Moc ne. Znáš to. Každou chvíli se někde ustanoví nějaká komise. Začnou čmuchtat, spojovat tě s... něčím. S tou minulostí, ve které se tak rád hrabeš. A najednou vznikne průser. Taky tomu nepomohla ta věc s Hejnou. To sis to s ním nemohl vyřídit nějak potichu? Psalo se o tom až v okresním městě! Kdyby se mi to nepovedlo zamést pod koberec...“

„Kolik mám času, Karle?“

Sivý na něj mlčky hleděl. Šturc si všiml, že se mu klepe cigareta mezi prsty. Doufal, že to bylo ze zimy.

„Kurva, já nevím. Pár dní. Prostě s tím pohni, rozumíš? Spal za sebou mosty. Všechny mosty, chápeš? Jestli máš někde nějaký kostlivce ve skříni, tak se jich koukej co nejdřív zbavit. Tohle je sice bohem zapomenutá krajina, ale i na vás jednou dojde. Zvlášť po tom všem, co se tady o tom místě povídá.“

„A co se povídá?“

„Nedělej blbýho. Měls tady nejvíc sebevražd ze všech rot v celých jižních Čechách. Víš, jakou máš pověst mezi lidma, co o tobě slyšeli? Kurva, to ani nechceš vědět, Gabrieli.“

„Nesmíš hned každému věřit,“ odbyl ho Šturc.

Sivý se dopálil. „No a pak je tady ta věc, že.“

„Jaká věc?“

„Ty víš co.“

„Nevím.“

„Ty kšefty se Sovětama.“

„No a? Vždyť to dělal každý.“

„Ale málokdo tak jako ty. Že? Teda aspoň co jsem slyšel.“

„Co jsi slyšel?“

„Klepy, povídačky. Zeptej se Lindy, až se s ní budeš večer muchlovat.“

„Proč...“ řekl Šturc, ale pak mu to došlo.

„Dohlíží přece na ten odsun, ne?“ řekl Sivý. „Zeptej se jí, co jí včera večer řekl jistý major Tretjak.“

Šturcovi projel tělem mráz. Otevřel ústa, ale pak je zase zavřel.

„Tretjak?“ ujelo mu. Sivý si ho pozorně měřil. Šturc věděl, že už nesmí nic dalšího říct.

„Jak říkám, mně je to jedno. Nevím, co jste tu dělali. Nevím, jak jsi do toho zapletenej. A víš co? Je mi to jedno. Já se postarám o svoje strašidla, ty se postarej o svoje. Ale to ti říkám, Gabo. Udělej to co nejdřív. Dokud ještě můžeš.“

Rozhostilo se krátké ticho, během kterého Šturc cosi zpozoroval. Dvě drobné siluety se v dáli loudavou chůzí blížily směrem k hraniční linii, k přestříhaným drátům a vyvráceným stožárům.

Další. Další slídilové. Budou okukovat všechnu tu devastaci tady kolem, vlezou do zavřených budov a bunkrů. Měl by je nechat, ať šlápnu na zapomenutou minu nebo zakopnou a napíchnou se na z hlíny trčící bajonet.

„Vždycky někdo poslouchá,“ řekl Sivý, jako by mu četl myšlenky. Oba společně sledovali postavy, jak kráčí jejich směrem. Byly hodně daleko, desítky minut odsud, ale jejich přítomnost na obzoru znervózňovala. Šturc si bezděky zajel rukou do kapsy a přejel prsty po obnažených žebrech skleněné ženy.

„Nakonec nikdy nevíš, odkud to přijde.“

II.

Rozviklaný stožár autobusové zastávky stál smutně zapíchnutý v zemi na dohled od hraničního přechodu. Podle jízdního řádu by se tady měl autobus zjevit přesně za pět minut.

Ze služebních vozů mu na rotě nezůstal ani jeden. Mohl by jít pěšky, ale déšť neustával a na nebi se honily tučné mraky zlověstných tvarů. Kdyby ho někde ve vybydlené pustině mezi rotou a hranicí zastihla promoklého a zmrzlého bouře, mohla by mu pořádně zkomplikovat život. Možná mu ho i vzít.

Autobus tady odjakživa řídil starý patron Jožka z Černých Domků. Moc dobře věděl, že Šturc autobusem občas jezdí, a nikdy si nedovolil přijet pozdě. Jako poslušný pes ho po každé slušně pozdravil, zeptal se, jak se má a co nového na rotě. Ačkoli patolízaly Šturc přímo nesnášel, Jožku strpěl. Byl konstantou v době plné napětí a překotných změn.

Když se minutová ručička na jeho hodinkách přehoupala přes hraniční linii na ciferníku a krajinou se stále neslo jen šumění vzdálené řeky, skučení větru a křupání promrzlé půdy pod jeho nervózně přešlapujícíma nohama, zmocnila se ho tíseň.

Trvalo dalších deset minut, než se ze zatáčky za skalistým výčnělkem konečně vyřítila otlučená plechová tlama staré karosy. Šturc téměř sáhl po služební zbraní. Vůz jel tak rychle a zběsile, že se zdálo skoro nemožné, aby stihl na zastávce zastavit. Nakonec se mu to přeci jen podařilo, ovšem neobešlo se to bez zakvílení pneumatik a vrzání těžkopádného zrezlého šrotu.

Opatrně přistoupil k předním dveřím a zarazil se. Za volantem neseděl Jožka, ale jakýsi mladý kluk, kterému nemohlo být víc než dvacet, možná pětadvacet let. Zrzavé vlasy, kostkovaná košile, rašící trsy vousů na tváři poseté uhry. Divé oči plné jisker. Rarach, co vylétl z ústí sopky.

„Teda, vy jste mi dal. Jsem tady nikoho nečekal, ty brdó. Ani mě nenapadlo tady stavět.“

Šturc si ho při výstupu po schodech měřil zamračeným pohledem a beze slova prošel kolem kabiny k dvojsedačce přímo za ní.

„Heleďte, a co nějakéj lístek?“

Šturc ho ignoroval. Při dosedání si všiml postavy schoulené v dlouhém kabátu barvy zaschlého bláta. Seděla na sedačce u zadního okna. Jejich pohledy se krátce střetly. Byl to muž. Strápatý, s vytřeštěným pohledem. Poposedl si na sedadlo blíž do uličky, odkud na něj měl dobrý výhled.

Stroj zafuněl jako unavený bernardýn a začal klesat horskými serpentínami směrem k údolí. Zanedbané spoje vrzaly při každém drobném pohybu, jako by autobus poháněli zoročené kvíliví tvorové, zatavení v jeho útrokách, plačící nad svým osudem.

„Teda to jsou děsný cesty tohle. Horší než autoškola,“ vykřikl řidič z kabiny směrem ke Šturcovi a sám se svojí hlášce zasmál. Šturc zavrtěl hlavou. Nemohl se ubránit nepříjemnému pocitu, že je něco špatně. Že tuhle situaci někdo připravil, zinscenoval a ušil ji na míru všem jeho obavám. Ohlédl se po muži na zadním sedadle. Ten těkal pohledem po prostoru, ruce zabořené hluboko v kapsách.

Matně se mu vybavovala zasutá vzpomínka. Něco hodně, hodně vzdáleného. Muž vzadu se začal ošívát, jako by ho koušely blechy nebo štěnice.

„A co vy tu vlastně, že jsem tak smělej?“ otočil se k němu opět kluk za volantem.

„Věnuj se řízení a nech mě na pokoji.“

„Ohohó, pán je nevrlej, co? Těžkej den? Mně to můžete říct, já –“

Než větu dořekl, dýchal mu Šturc za krkem a jeho těžká medvědí tlapa mu drtila rameno. Vůz se začal zmítat od

krajnice ke krajnici, čímž Šturce rozkymácel a jeho sevření tak ještě zesílilo.

„Jestli nechceš přijít o klíční kost, tak zmlkneš,“ řekl mu bezvýrazným hlasem. Jemu je snad úplně jedno, co se stane. Zlomenina, bouračka, smrt. Řidič hýknul a bylo vidět, jak mu zpod rezavých vlasů vyrazejí kapičky potu.

„No dobře, jo, fajn. Nechám vás na pokoji, do prdele. Neměl jsem to dělat, oukej? Neměl jsem na vás vůbec mluvit. Jasný? V pohodě?“ vykotal zrzek a s úlevou vydechl, když se mu rameno uvolnilo ze svěráku Šturcových prstů.

Poručík se otočil zpátky do prostoru vozidla. Něco z toho, co ten kluk řekl, probralo hluboko zasutou vzpomínku. Co to jenom bylo? „Neměl jsem to dělat,“ zamumlal si pro sebe.

A ten chlap vzadu. Zamyšleně pohlédl jeho směrem a v úleku zaostřil zrak.

Chlapova ruka, respektive dlaň pod kabátem rytmicky nadsakovala. Nahoru a dolů. Nahoru a dolů. Zahradní pum-pa. On tady snad... jeho mozek nebyl schopný tu myšlenku převést do slov. A ještě u toho kouká na něj!

Šturc vykročil uličkou k chlapovi. Čím byl blíž, tím víc nadsakující ruka zrychlovala. Chlap měl v očích rozběsněný výraz zvířete těsně před smrtí, kdy už za sebou cítí drápy predátora. Vypadalo to, jako by mu bulvy měly každou chvíli vystřelit z lebky. Jeho obličej rudnul.

I přes hučení autobusu bylo slyšet rytmické šustění látky. Tření a drhnutí. Když od něj byl Šturc na krok, obrátily se mužovy oči v sloup a pohyb téměř ustal. Kabát se rozevřel a odhalil zvlhlé spodky.

„Co to tady...“ nedořekl větu Šturc a chytl ho za límec. Muž po něm sáhl rukou, kterou vylovil zpod kabátu, a utřel do něj mazlavou tekutinu.

„Fuj!“ vykřikl Šturc a ustoupil. Otočil se k řidiči a křikl: „Zastav!“

Autobus zabrzdil tak prudce, že skoro přepadl zpátky do uličky, ale na poslední chvíli se mu povedlo zachytit se o sedadlo. Svůj další povel nemusel ani vyslovovat nahlas, řidič okamžitě po zastavení otevřel zadní dveře.

Šturc chlapa štitivě chytil a zvedl ho ze sedačky. Čekal odpor, ale muž byl podivuhodně klidný a vláčný. V očích měl úlevu, možná snad až výsměch.

„Ty úchyle,“ dýchal mu Šturc do tváře, když s ním couval uličkou. „Proč ses u toho díval na mě?“

Ale chlap se místo odpovědi začal smát. To poručíka rozlítlo na nejvyšší míru. Dotáhl ho až ke schodům autobusu a shodil ho z nich dolů. Chlap se při pádu stačil zachytit plastového držadla, ale kabát se mu zamotal pod nohy, takže nakonec s žuchnutím dopadl zády na silnici. Při pádu si vyrazil dech a lapal po vzduchu. Pod kabátem měl jenom trenýrky.

„Proč ses u toho díval na mě? Proč? Odpověz mi!“

Když se chlap konečně znovu nadechl, začal se znovu chechtat a hleděl mu přímo do očí. Někde na silnici uprostřed lesa, v zemi nikoho.

„Ty ubožáku,“ ulevil si Šturc. Odjakživa nesnášel slabochy, kteří se bázlivě krčili někde v ústraní a pak si svůj posraný život kompenzovali něčím takovým.

„Někdy prostě musíš,“ utrousil a na tváři se mu rozlil blažený úsměv. „Nemůžeš to v sobě držet věčně. Seru na to, co se má a nemá. Teďka už můžu.“

Šturcovi to přišlo k neuvěření, ale zdálo se, že to muž myslí opravdu vážně. Vypadal prostě spokojeně. Vyhrál všechny bitvy a teď už ho čekal jen odpočinek.

„Měl bys to taky zkusit, zelenej mozku,“ vychrchlal ze sebe chlap, začal se zase smát a rozhodil ruce od sebe, jako by chtěl do zmrzlého asfaltu vykreslit andělíčka. „Aspoň bys nebyl tak napruženěj!“

„Zavři a jed!“ křikl Šturc na řidiče a sotva k sobě křídla dveří se syčením dolehla, z mužova smíchu se stala jen tlumená ozvěna, která slábla s tím, jak se od povaleného těla vzdalovali.

Dosedl na nejbližší sedačku, vytáhl z náprsní kapsy látkový kapesník a začal se štítivě otírat. Zvedl se mu žaludek. Nevadila mu mrtvá těla lidí ani psi trhající živé maso, ale tohle bylo naprosto mimo jeho chápání. Jestli něco z hloubi duše nesnášel, byly to veřejné projevy intimity.

Takový hnus!

S odporem odhodil kapesník na podlahu autobusu a pokusil se svést myšlenky jiným směrem. Tohle zapomenuté pohraničí. Tady se může stát úplně cokoli.

Autobus se vyřítíl ze skal a vjel do otevřené krajiny, kterou se silnice divoce klikatila ke vsi Černé Domky. Donedávna ležela v zakázaném pásmu se zvláštním režimem a ještě do konce šedesátých let byla obehnaná ostnatým drátem. Každý, kdo chtěl ven, musel sloužícímu pohraničnickovi u brány oznámit důvod odchodu a čas návratu. Až když mu pohraničník výjezd schválil, mohl se vydat na krátkou návštěvu vnějšího světa.

Podle Šturce šlo o naprosto geniální opatření. Obyvatelé Černých Domků mohli žít v naprostém bezpečí, dnem i nocí nad nimi bděla četa ozbrojenců.

Sotva ale spadly dráty a funkcionáři se vzdali kormidla, všechno bylo jinak. Najednou přišly stížnosti. Najednou ho nikdo nezdravil. Najednou se všichni rotě vyhýbali obloukem. Najednou, najednou. Třicet let si nikdo nestěžoval. A najednou je všechno jinak.

Ale lidé zůstali stejní. Dráty je zformovaly. Zalezlí ve svých norách bez kontaktu s dobou, která se obešla bez nich. Nedůvěřiví, odmítající cokoli, na co nebyli zvyklí. Kdo včas

neprechnul, toho to časem chytilo a semlelo. Duch Černých Domků kaňku po kaňce barví duši na šedivo.

„Někdy mám pocit, že tady jezdím úplně zbytečně,“ začal znovu kluk. Štunc si pomyslel, že musí trpět nějakou psychickou poruchou. Seděl teď zase za ním na svém původním místě.

„Za poslední dva dny jsem to tu projel šestkrát a vy jste první člověk, kterýho vezu. Teda když nepočítám úchyla Kvašnýho, co jste ho tamhle vyhodil. Za to vám mimochodem děkuju, aspoň nebudu muset čistit sedadla jako vždycky.“

Autobus táhle zafuněl.

„Jsou týdny, kdy svezu třeba dva nebo tři lidi.“

Když Štunc neodpovídal, kluk se na něj otočil a ztišil hlas: „Někdy si nejsem jistý, jestli je to ještě reálný, víte? Jestli se mi to jenom nezdá. Jestli tady fakt jsme, já i vy.“

Na horizontu se objevily první tmavé stříšky Černých Domků, sotva viditelné v okolní krajině. Malé údolíčko s řekou, podél které si kdysi hrstka nešťastníků postavila svá obydlí. A ještě měli dost drzosti na to, aby sem přivedli děti.

V lesích, které stoupaly do strání kolem vesnice, se často tvořil opar. Vzpomínal si, jak mu v dětství matka vyprávěla, že si tam obři pokuřují dýmku. Taková pitomost. Ale ta vzpomínka a živoucí, dýchající, plačící a pokuřující krajina v něm zůstávaly. Ať chtěl, nebo ne.

Polorozpadlé fasády se táhly podél Černého potoka, který o kousek dál obtáčel krajinnou homoli, na níž seděl starý knížecí zámček, později přebudovaný na kasárna a vepřín. Velké prostory měly své výhody, jak si poručík dobře pamatoval. Obrazárnu přestavěli na střelnici, v konírně chovali prasata a ve vinném sklepě skladovali rum a pivo. Pak rotu přesunuli do současného areálu a zámček dostala do správy obec. Od té doby se tam děly úplně jiné věci.

„Mám prostě pocit, že už tady za tímhle volantem budu sedět až do smrti. Že už nic jiného nebude,“ vedl si dál svou řidič.

Vesnice i zámeček byly okolní krajinou naprosto odštířené od světa. Nebylo na to potřeba ani drátů. Husté jehličnaté kabáty stromů požíraly jakýkoli zvuk zvenčí. Do vesnice vedla jediná silnice a taky tam končila, k hranicím se jezdilo jinudy. Dál vedlo jen několik polňaček, které se ale všechny po chvíli ztrácely v lesích, kde čekali jenom zuřiví psi a kulka do zad.

Ani dnes se tam člověk necítí o moc bezpečněji.

„Tahle jedna blbá silnice a tenhle blbej volant.“

„Samozřejmě že tady jsme,“ řekl Šturc podrážděně, protože mu to otravné vyžle mluvilo z duše. Nesnesl pomyslení, že by zrovna oni dva měli něco společného, a už vůbec ne něco tak intimního jako myšlenky. On a tenhle... jiný živočišný druh. „Teď si přece můžeš dělat, co chceš, ne? Ten úchyl měl pravdu.“

Šturc to sice říkal rarachovi za volantem, ale ve skutečnosti mluvil sám k sobě.

Co jeho rotu zrušili, jen čekal a čekal. Někdy si myslel, že na něj zapomněli. Připadal si jako duch. Duch, který se plouží těmi starými budovami a jako poslední si pamatuje dobu, kterou čas smetl do škarpy. Stával se z něj jeden z místních.

Chtěl začít znovu. Strašlivě po tom toužil. Stačilo jenom počkat, jak říkal Sivý. A být připraven.

Blížili se ke křižovatce, z níž vedly dvě cesty. Nalevo ke vsi a napravo k rotě. Mezi nimi se zvedal zalesněný kopec přezdívaný místními pro svou podobnost s kančím hřbetem Černá svině. Člověk se přes něj mohl dostat za dvacet, třicet minut, ale většina lidí se mu vyhýbala.

Šturc věděl, že místní – podobně jako jeho matka – trpí na různé pověsti a báchorky, které jim v kolíbkách šeptaly do obličejů paranoidní báby a dědci s myslí zastřenou pálenkou místního hostinského, vyráběnou načerno z kdovíjakého svinstva.

Jestli Šturc něco nesnášel víc než patolízalství a slabost, byli to opilci bez vůle a špetky odvahy. Lehce manipulovatelní,

amorální, schopní prodat i vlastní ženu a děti, když jim člověk pohrozil něčím, čeho se opravdu báli. Nebyla v tom žádná výzva, žádné vzrušení. Jen tupá rutina. Šturc byl odjakživa přesvědčený, že má na víc. Místo toho mu osud dohodil ves plnou krotkých pokusných krys, ať si s nimi dělá, co uzná za vhodné. Tak dělal. Co mu zbývalo.

„Co já bych měl dělat. Nikdo na mě nečeká. Na kluka ze Sudet, co ví hovno o světě. Řídím tady tuhle káru jako můj fotr, nic jinýho neumím. Pro mě se nic nezměnilo.“

Ano, říkal si v duchu Šturc. Tihle lidi jenom chtějí, aby jim někdo vládl, vodil je za ručičku a rozhodoval za ně. Příliš zbabělí na to, aby se sami o něco pokusili. Nulová iniciativa.

Po stráni se směrem ode vsi ploužila postava v přšiplášti lesních barev a něčím přehozeným přes rameno. Šturc v ní poznal Tomáše Cisovského. Stejný případ jako tenhle ufňukaný řidič. Stejný případ jako jeho otec, starý udavač Cisovský. Jsou všichni jako jeden tvor. Červi, co se plazí v blátě, nerozeznatelní jeden od druhého. Nekonečný koloběh.

Tomáš klopýtl a přístroj se mu zhoupl a sjel z ramene na zem. Šturc poznal detektor kovů. To je tak jediné, čeho jsou ty zdejší trosky schopné. Hledat věci, které patří někomu jinému. Hrabat se v minulosti. Ale že by sami něco vytvořili...

Neměl jsem to dělat.

Ucítil studený pot na zátylku. Autobus dojel na rozcestí a řidič zatočil vpravo, směrem k rotě. Ještě tři zatáčky a budou tam. Něco ho znervózňovalo. Léty vypěstovaná intuice.

„Zpomal!“ vykřikl a vzápětí málem přeletěl přes opěradlo před sebou, jak kluk za volantem prudce zabrzdil.

„C... co je?“

„Nic. Jeď pomalu.“

„Jasně, šéfe, hlavně klídek,“ vysoukal ze sebe kluk a jemným přišlápnutím pedálu uvedl rozvrzanou karosu opět do pohybu. Po obou stranách teď měli neprostupné mřížoví jehličnatých

stromů. Na silnici padlo temno a sluneční paprsky filtrované přes huňaté peřiny těžkých mraků si jen těžko razily cestu do míst, kudy právě starý autobus projížděl.

Dvě zatáčky. Skřípání a kvílení z útrob zesilovalo.

Jedna zatáčka.

Auto.

„Zastav!“

Kluk šlápl na brzdu tak prudce, že Šturd narazil hrudníkem do ochranného madla před sedačkou.

„Ježiš, omlouvám se. Jsem se –“

„Mlč!“

Šturd vyskočil ze sedadla a přikrčený se postavil k přednímu sklu. U krajnice stál zaparkovaný džíp v armádních barvách. Na přídi měl omšelou plechovou hvězdu, vybledlou do růžova.

„To jsou...“ zašeptal kluk vystrašeně. Šturd k němu stočil pohled.

„Teď opatrně vycouváš, vrátíš se na křižovatku a dáš se vlevo směrem k Černým Domkům.“

Kluk na něho zamžoural a zavrtěl hlavou.

„Vycouvám? Do těch zatáček? Jak mám s tímhle –“

Šturd ho nevnímal. S pohledem upřeným k džípu vytáhl ze služebního pouzdra za pasem pistoli a odjistil ji. Klukovi z obličeje vyprchaly poslední zbytky barvy.

„To vycouváš,“ ucedil Šturd s neochvějnou jistotou.

„Jo,“ přisvědčil kluk. „To vycouvám.“